

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő:

Kurkó Gyárlás

Bejegyzve a brassói törvény-

széken G. II. 1768/1944 szám alatt

Engedélyezte: Cenzura Militară

a Presul sub No. 1437, 7. X. 1944

Együtt az ősi rögön

A nép, az évszázadokon át porbátort és kizsákmányolt, kérgeskezü miliós földműves tömegének a szó. A lelkeket megdermesztő sovinszta usztás a nagy világégés tisztítóüzén átesett és az igaz népi demokrácia életét adó melégénél ujjászületett az Ekésfront hatalmas szervezetébe tömörült demokráta román földművesek holnap országos értekezletet tartanak Bukarestben. Ez a találkozó a romániai öntudatos földművesosztály ünnepe lesz, mert első ízben lesz alkalmuk mind a román földműveseknek, mind az Ekésfronttal immár egyévtizedes harciszövetségben levő Magyar Népi Szövetség földműveseinek arra, hogy minden felülről irányított kényszerhatás és ellenőrzés nélkül szabadon megbeszélhessék osztályukat érdeklő létkérdéseiket.

Megszűnt immár a nagybirtokosok kizsákmányoló rendszere. És az elnyomó hitleristák elűzése, az emberi jogokat lábba tipró fasizta rémuralom megdöntése és a Vörös Hadsereg felszabadító, önfeláldozó harcai után új korszak hajnala virrad az ország 80 százalékát kitevő földművesek számára.

Az elnyomó reakciós uralom alól felszabadult és az Ekésfrontba tömörült földművesek az ipari munkásság és elsősorban a Kommunista Párt állandó és odaadó támogatása mellett azonnal hozzáálltak az igazi népakarat érvényesítéséhez, a falvak vezetésének demokráta szellemű újjászervezéséhez és a mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez.

Az augusztus 23. után uralomra került kormányok reakciós elemei mindent elkövettek, hogy késleltessék a földművelő lakosság és a nagybirtokos osztály évezredes perének az igazság szellemében való megoldását, hogy „azé legyen a föld, aki megműveli”. Az Ekésfront zászlaja alá tömörült öntudatos földműves tömegek azonban az élharcos ipari munkásság és a haladó értelmiség mellé harcos csatarendbe felzárkózva már a mácius 6-iki nagy történelmi fordulat, a demokráta kormány megalakulása előtt megkezdte a korszakalkotó földosztási munkálatokat.

Amikor március 6-án az öntudatos elszánt népakarat vasőkle lesújtott a hatalmi helyzetéhez gőrsösen ragaszkodó reakcióra és saját vére hullása árán elfizte a népakaró Radescu kormányt, a földművelő soha azelőtt nem tapasztalt lendülettel hajtotta végre a földosztási munkálatokat. A háború dúlta és pusztította parlagon maradt területeken a földművelő lakosság a városi munkásság támogatásával javította ki gazdasági szerszámain és ugyancsak az öntudatos városi munkásság segítségével végezte el a vetési munkálatokat. A vetési csatát diadalra is vitték. És ebben a nagy küzdelemben ismét egymásra talált a román és a magyar földműves s elnyomó uraiktól elkobzott földet, miként őseik a Dózsa, a Budai Nagy Antalok, vagy a Horea és Crisanok idején — testvéri egyetértésben, egymásnak segítségét nyújtva, hasítottak barázdát az ősi rögön és vetettek el az életet adó gabonamagvakat. Ot millió föld kiosztott bojár és grófi birtokból folyt a munka s a demokrácia győzelmében bizó szorgos kezek minden nehézséget leküzdve, és minden erőt megfeszítve, az ország termőterületének 95 százalékát vetették be.

Az örök fejlődés síkjába eső földművesosztály kemény harcának első nagy csatáját máris megnyerte. S most a bukaresti nagygyűlésen vetnek számot az elvégzett munkálatok.

A bukaresti nagygyűlés azonban nemcsak számvetés, hanem önvizsgálat is lesz. Nemcsak a földműves osztály, hanem az egész romániai demokrácia számára most derül ki ugyanis, hogy a beszédes szám-

kat kimutató eredmények mellett mennyire sikerült a demokráta szellemet nemcsak a köztudatba, hanem magába a mindennapi életbe is belevinni. Önvizsgálat alá kerül a demokráta öntudat, a demokrácia teljes sikeréért folyó harci szellem, a népek testvériségét megakadályozó vak sovinizmus kiküszöbölése, egyszóval mindaz, ami a demokráta Románia békés és zavartalan fejlődését biztosítja.

A bukaresti nagygyűlés nemcsak a romániai demokrácia, hanem a délkelet-európai országok földműveseinek is testvéri együttműködést kifejező találkozója lesz. Hiszen ezen nemcsak a romániai földművestársadalom, hanem a magyarországi, a bulgáriai és jugoszláviai felszabadult és öntudatra ébredt földművesek képviselői is részt vesznek. Elnyomó uraik bűnös népakaró, nemzeti usztó politikája folytán eddig egymással szemben állott falusi dolgo-

zók itt beszélnek meg egymás kérdéseit, számolnak be az elért eredményekről és itt fogják megvetni az alapját a Dunamendence népeinek többségét képező földművelő osztály igazi ösztönte testvériségének. Képviselve lesznek nagy keleti szomszédunk, a Szovjetszövetség szabad népeinek kiküldöttjei is, akiknek szintén első ízben lesz alkalmuk kezét szorítani az eddigi népbűrtó reakciós délkelet-európai közszellem által legmentesen elzárt, de most már véglegesen felszabadult demokráta néptömegekkel.

Itt lesznek az élharcos ipari munkások és a haladó szellemű értelmiségiek, hogy ismét kifejezésre juttassák a föld népeivel való megbonthatatlan örök szövetségüket és együtt nempelejenek azokkal, akik vezetőket munkájukkal, a mindennapi kenyér biztosításával veszik ki részüket a

fasizta banditák által kifosztott és összerombolt ország ujjáépítéséből.

Itt lesznek az első demokráta kormány vezető férfiai, élükön Groza Péterrel, az Ekésfront országos elnökével és a Nemzeti Demokráta Arcvonal pártjainak minisztereivel és vezetőivel együtt, hogy beszámolhassanak három havi kormányzatuk eddigi eredményéről és hogy meghallgassák a föld népeinek szívből jövő ösztönte szavait és kívánságait és hogy munkájuk eredményeként alkonyvélhessék azt a szeretetet és rajongást, azt a bizalmat és odaadást, amelyet a nép a demokráta kormány iránt érez és tanúsít. Ez a nagygyűlés, a felszabadult és öntudatra ébredt nép hangja lesz. Az ottan elhangzottak azonban nemcsak a romániai, hanem a Dunamendenceben lakó népek szavai is lesznek s bátran kiáltják majd oda a nagyvilágnak, hogy a dicsőséges Vörös Hadsereg nemcsak a fasizmust semmisítette meg, hanem elhozta az elnyomott népek szabadságának és boldogulásának korszakát is.

Szász István

Kitartó munkával meg tudjuk valósítani Románia és Magyarország szoros szövetségét

mondotta az Ekésfront bukaresti nagygyűlésére utazó Darvas József író, a Magyarországi Nemzeti Parasztpárt alelnöke

Meghítt beszédet a kiváló politikus íróval, a magyar kormány kiküldöttjével a megújult, demokráta Magyarországról

(Brassó) Egy pillanatra tétován nyújtja felém kezét, aztán elmosolyodik és értezően tagolva megmondja nevét: Darvas József. Hirtelen irodalmi emlékek futnak végig agyamon: „Egy parasztsalád története”, amely oly váratlan sikert ért fel megjelenésekor, az új népiesek akkor még csak szellemi, csupán a felszín alatti politikai mozgalma, egy kis írói csoport, mely a kilátástalanság nekizsákmányolása miatt küzdelmét a magyar hűbéri társadalom és heves reakció ellen... írók mozgalma, amely a nép mozgalmává nőtt és ma már egy egész szabad ország mozgalmává változott.

Mert aki most szemben áll velünk a szerkesztőség kopár helyiségében, az

Nincs többé hűbéri Magyarország!

— Először Veres Péter — válaszolja egy további kérdésre — aki egyben a Földosztó Bizottság elnöke is. Persze most nagyon keveset ír. Legfeljebb egy-két politikai természetű cikket. Elhelyett azonban éjjelt nappallá téve dolgozik a földrendezési törvény teljes sikerén. Ma itt, holnap ott vizsgálja felül az elvégzett munkát, s két munkája közé eső idejét vasuton, gépkocsin, vagy repülőgépen tölti, hogy mindenhol a lehetőleg személyesen jusson el.

— Magyarországon a földosztás teljes egészében befejezést nyert — folytatja rövid gondolkodás után — A reakció mindennel megpróbálkozott, hogy a munkát megakadályozza, de ezek a kísérletek csúfos kudarcot szenvedtek a Nemzeti Függetlenségi Arcvonalba tömörült pártok és nem utolsósorban az öntudatos tömegek szilárd akaratán. Nincs többé hűbéri Magyarország. Az ezerholdas földesurak birodalma megszűnt. Helyettük birtokba vette a földet az, aki megműveli. A földosztás sikeres végrehajtása a végső csapást mérte a magyar reakcióra. Természetesen voltak nehézségek, amelyeket le kellett győznünk, voltak tévedések, ame-

lyeket most kell helyrehozunk. Ezek azonban semmi befolyással sincsenek már arra az óriási történelmi tette, hogy a magyar paraszt, a magyar jobbágy, a magyar zsellér, végre maga is honfoglalóvá lehessen.

— A magyarországi Nemzeti Parasztpártnak nagy része volt a földosztás sikeres keresztülvételében — teszi hozzá. — De nem szabad elfelejtenünk, hogy ezt a roppant feladatot a Függetlenségi Arcvonal többi pártjaival és elsősorban a Magyar Kommunista Párttal való szoros szövetségben valósítottuk meg. A Nemzeti Parasztpárt a legösszefogottabb és legbajtársasabb módon működik együtt a Kommunista Párttal és ez az együttműködés nemcsak az országos jelentőségű dolgokat foglalja magában, hanem kiterjed a napi politika legcsekélyebbnek látszó eseményeire is.

Itt közvetítjük, hogy ennek legjobb bizonyítéka éppen az, hogy a magyar kormány mostani két kiküldöttje az említett két párt vezetőegyhéze. Darvas József bőfint s egy pillanatra elhallgatunk.

Parasztok és értelmiségiek

— Pártunk körül a magyar szellemi élet java tömörül — mondja egy kis szünet után. — Paraszttömegeink mellett ott vannak pártunkban nemcsak az írók és költők, hanem szobrászok, festők, zenészek

is. Természetesen az egykori új népi mozgalom teljes egészében fellelhető benne. Már természetesen azok, akik a hitleri porancsuralom feje alatt is kiartottak a demokrácia eszményei mellett é-

lent engedtek a jobboldali szírn csábításainak. Nem beszélnek itt a nyíltan nyilasokról. De van egy-két, egyébként tehetős írók, akiknek — mielőtt újból megszólalhatnának az új demokráta magyar közéletben — először az öntisztulás és a megtérés olykor nehéz folyamatán kell végigmenniük.

— Kiadvállalatunk a „Sarló” nevet veszi és terve az, hogy kiadványaiban fellelje a haladószellemű magyar irodalom egészét. Nemcsak politikai irodalomra gondolunk itt, Sőt... De persze — teszi hozzá mosolyogva — a magyar író most nagyon keveset ír. Csak a jövő fogja megmutatni, hogy mindezek az élmények mennyiben járultak hozzá az írói teljesítőképesség fokozásához. Az a meggyőződésem azonban, hogy mindezek az élmények nemhogy károsak, hanem egyenesen hasznosak voltak mindannyiunk számára. Voltaképpen most kerültünk szoros és feloldhatatlan kapcsolatba a valódi élettel és mihelyt az események zajlása akármilyen rövid pihenőt is enged, a benyomások művészi megjelenítésének egészen új és meglepő formáinak leszünk tanúi. Egyébként — jegyzi meg — a napokban jelenik meg a „Szikra” könyvkiadónál „Város az ingoványon” című könyvem, amely Budapest ostromáról szól. Ugyanezt a tárgyat valószínűleg többen is feldolgozzák majd írói társaim közül, hiszen valami különös véletlen folytán szinte mindannyian Pesten éltük át az ostromot. Még Veres Péter is, aki egy dunántúli munkásszázadtól szökött meg.

— Egyelőre azonban mindannyian mást csinálunk. Illetve azt csináljuk, amit a magyar író mindig is csinált: dolgozunk a népet, igyekszünk felépíteni a megújult, demokráta Magyarországot. Nem könnyű munka, de kedvvel és hittel csináljuk. Ennek egyik fontos részlete éppen az a küldetés, amelyet most kell teljesítenem, a jószomszédi viszony kiépítése a körülöttünk lévő államokkal.

Még egy kérdést teszünk fel. Hogyan látja a magyar-román viszony alakulását, milyennek a jövő kilátásai?

— A magyarországi demokráta közvélemény hangulata teljes ellentétbe a korábbi

Pătrăscu kolozsvári beszéde:

Harcoljunk a szovinizmus ellen, bármelyik oldalról jöjjön is!

(Brassó) Mint már jelentettük, Pătrăscu Lucrifu igazságügyminiszter az elmúlt hetekben északerdélyi körutakat tett, hogy egyrészt a helyszínen tanulmányozza az északerdélyi bekapcsolásával előálló igazságügyi kérdéseket, másrészt pedig információkat tegyen az igazságügy szerkesztéséről a kolozsvári sajtó számára.

Az igazságügyminiszter utja olyan területeken és olyan városokban keresztül vezetett, ahol a magyarság számottevő tömegében él. A miniszter természetesen érintkezést keresett mindazokkal a hivatalos személyekkel, amelyek útjának célját előmozdították, ugyanakkor azonban nem kerültek el figyelmét azok a jelenségek sem, amelyek hivatalos fogadtatásokon kívül zajlottak le.

Pătrăscu miniszter, a régi demokratikus harcost úgy ismerjük, mint aki számtalan

harca és élesen szállt szembe a fasizmus nemzetiségi uszítást szító cselekvéseivel. Nem csoda tehát, ha élesen figyelő szemét ezuttal sem kerültk el ezek a visszág jelenségek és hogy ha tapasztalatainak hangot is adott.

A „Népi Egység” megindulása óta lapunkatlan küzdelmet folytat a magyarság sorában még mindig megbújó fasizta elemek ellen, amelyek éppen a nemzetiségi gyűlölet fegyverét használják legszivesebben a demokrácia eredményeinek aláaknázására. A szovinizma uszítás, a népek közötti sűrűdások kihasználása, az egyes hitványosságok és hibák óriási dagasztása és a kétségtelen eredmények csökkentése olyan bűnök, amelyekre nem találunk eléggé elítélő szavakat.

Ezek ellen emelte fel szavát Pătrăscu igazságügyminiszter is a kolozsvári Diákház nagytermében szemlékörtűje be-

fejezése alkalmából mondott beszédében. Birálata és találatok ha olykor keménynek is látszik, ennek magyarázata az, hogy a miniszter közvetlen élmények nyomán beszélt. Szavait meg kell szívlelnünk. — Ugyanazokat a gondolatokat fejti ki, amelyeket olvasóink lapunk eddigi megjelent számaiban mindenütt megtalálunk.

Beszédében az igazságügyminiszter azt hangoztatta, hogy a demokrácia és a népek közötti testvériség ellenségeinek suttogó hírvérése szerint ezen országrész beillesztése a román állam kereteibe, nem állandó jellegű. Eppen ezért az igazságügyminiszter, mint a fegyverszüneti egyezményt aláíró román bizottság elnöke, kijelenti, hogy Moszkvában északerdélynek Romániához való visszacsatolása nem is képezte vita tárgyát, mivel a szovjet kormány szilárd elhatározása e tekintetben előre elrendezte ezt a kérdést.

versenyző különös figyelemmel kíséri az északerdélyi bíráló bizottság, köztük egy mérnököt is, akik a jövő héten tartják velük üdvözlőt. A dalosverseny érdekessége az volt, hogy a pályázók közül néhányan már Kodályt, a tiszta népi dalokat választották versenydarabjukul.

A tanfolyamok rövidesen megindulnak és három hónapig tartanak. Ezzel meg lehet már állapítani, hogy valaki tehetséges-e vagy sem és, hogy mire használható. Az Athenaeum azonban nem elégszik meg azzal, hogy a tanfolyamokat rendszerben megtartsa, hanem újabb tehetségeket is fel kíván kutatni s ezért zeneszakértőit küldi a gyárakba és üzemekbe, hogy a helyszínen kurtassák fel a tehetségeket, ahol megfelelő tehetségekre bukkannak, ott a gyár vagy az üzem egyik helyiségében fognak külön kiképző tanfolyamokat tartani.

A Józsa Béla Athenaeum az Athenaeum Nicolae Balcescu közös rajz és festőiskolát is nyitott meg Kolozsváron. Az iskolát a sétatéri korcsolyázó-ételeket két nagy világos termében helyezték el. A tanár pedig az ismeretű festőművész, Kovács Zoltán. Ez az iskola is beilleszkedik az Athenaeum tömegkultúrát szolgáló tervébe, mert egyedül célja a tehetséges munkások képzőművészeti nevelése. Az eddigi festőiskolákban ugyanis csak a gazdagok gyermekei tanulhattak. Itt végre egy olyan intézményről van szó, ahová a szegények munkásságát tanulmányozó és tehetséges gyermekei is bejuthatnak.

A Józsa Béla Athenaeum egyébként szorgosan készül a Romániai Magyar Irod. Szövetsége által megrendezendő könyvnapokra. A könyvnapok színhelye Kolozsvár, de az időpont tekintetében még nem döntöttek. A könyvnapokon az Athenaeum könyvtárája az alábbi új kiadványokkal fog szerepelni.

Nagy István: „Bérmunkások” című új könyve, különös érdekeségre tarthat igényt. Ugyancsak figyelemre méltó a Józsa Lajos új könyve, amely a francia szocialista mozgalom és ember arcokait tartalmazza. Szenczer László, Barbusse Sztálin életrajzát fordította le. A ragyogó tollal megírt írás műben meglehetősen lép elének az első politikai, a hatalmas szellem és a pompás ember.

„Pelikánok földjén” című könyvében Gergely Sándor, a Szovjetszövetségben élő kitűnő szocialista író, egy üzbég falu küzdelmét mutatja be a felemelkedésért, a jobbtermelésért és az új műveltségért. Révát Józsa is meg Moszkvában írt nagyszabású Kossuth tanu-mányt új kiadásban hozza ki az Athenaeum. A kötet tartalmazni fogja az író „Kossuth vagy Horthy” című cikkét is, amelyet annak idején a „Népi Egység” is közölt. A kiadványok sorozata Silberfarb „A hitlerizmus elpusztítja a kultúrát” című füzetével zárul.

A Kommunista Párt kolozsvári Sajtó és Propaganda Osztálya a maga részére szintén több kiadvánnyal készül résztvenni a könyvnapokon. Ezek közül kiemelkedik Lenin „Baloldaliság, a kommunizmus gyermekbetegsége” című munkája. Nagy szolgálatot tesz a párt a Marx-Engels Kommunista Kiadványok régió nélküli kiadásának megjelentetésével is. Az előkészületben lévő könyvek között megemlíthetjük még Tichonov P. „A szertefoszott legenda” című könyvét, amely az orosz áttörés történetét dolgozza fel és Lidov P. „Tánya” című írását, amely egy partizán harcát mutatja be a német elnyomók ellen.

Általában megállapíthatjuk, hogy Kolozsvár irodalmi és művészeti élete fokozott fejlődésnek indult. Ezuttal azonban ennek a fejlődésnek irányát nem a halálba kötött könyvtárak számára készített kiadványok, hanem a tömegek műveléséhez, felvilágosításához és öntudatosulásához vezet.

Megnyit a Strand!

Bérletek a szakszervezeteknél.

Az együttélő népek megbékélése és a Szabadság Zászlója

Az igazságügyminiszter emlékeztetett arra, hogy évszázadokon keresztül a román és a magyar lakosság körében szovinizta áramlatok keringtek, amelyeket egy haszonleső kisebbség a saját céljaira aknázott ki, függetlenül attól, hogy ez a kisebbség „a románság” vagy pedig az „ezeréves Magyarország” nevében beszélt.

— Kötelességünk — folytatta, — hogy harcoljunk a szovinizmus ellen, bármelyik oldalról és bármilyen alakban nyilvánul meg.

Az egységes román állam eszméjének és nemzeti jelképeinek elfogadása kötelessége minden állampolgárnak. Fennáll ma is azonban a zászló kérdése, Augustus 23-án mi kiragadtuk a nemzeti színű zászlót azoknak a kezéből, akik azt beszennyezték. A hitlerizmus és a fasizmus ellen folytatott harcban megtisztítottuk ezt a zászlót és visszaadtuk az értékét, anélkül azonban, hogy cserbenhagytuk volna a vörös zászlót, a munkásság harci zászlaját. Sőt többet mondtok. Itt Erdélyben csodálatos kifejezést hallottam a vörös zászlóval, a Szovjetállam jelképeit hordó zászlóval kapcsolatban. Ezt a zászlót itten a Szabadság Zászlójának nevezzük.

Ezért óhajítja, hogy a zászlóknak ezt a testvériséget megértse a magyar lakosság is. Annál is inkább, mivel az a benyomása, hogy egyesek a vörös zászlót csak a magyar zászló mellé tűzik ki és ezt nem mindig ösztönösből és jóindulattal teszik. Senkinek sem szabad azonban a szabadság zászlajának árnyékában egyéb szándékokat, célokat és hajlandóságokat elrejtetni.

A magyar zászló használatáról többek között a következőket mondotta:

— Ami a magyar zászlót illeti, kétségtelenül ki lehet tűzni ezt a zászlót is, ha a magyar lakosság színeiben csak a nemzeti jelképet látja. De sajnos, vannak egyesek, akik a magyar zászlót nem nemzeti jelképként, hanem a szovinizta izgatás eszközeként, vagy pedig a román demokráciával szemben tanúsított állásfoglalásként tűzik ki, nem a demokratikus Magyarországra gondolnak, hanem a fasizta Magyarországra, amelynek „ezeréves birodalma” nem egyszer megzavarta az agyukat és elsősorban a magyar tömegekre végtelen bűt hozott.

Pătrăscu ezután elmondotta, hogy északerdélyben népbírók jellegű alkalmi törvényszékek működnek, amelyeket a demokrácia hívott életre. Azt lehetett volna vánni, hogy ezek a törvényszékek lefolytatják, felbontják a törvényszékek, gyilkosságokat és fosztogatásokat követtek el. Ez az ítékezés a magyar lakosság javát kellett volna szolgálja és bizonyosságot tegyen arról, hogy a magyar demokrácia felelős elemeinek hő óhajítása, hogy elégtételt szolgáltatson a román lakosságnak a négy év alatt rázúdult szenvedésért. Mindez azonban nem történt meg — Eppen ezért egy néptörvényszék azonnali felállítását határozták el

Kolozsváron — mondotta az igazságügyminiszter.

Beszédének további során felemlítette, hogy a minisztertanács most vitatja meg a vaskardista, fasizta és Antonescu-harát elemek által a zsidóktól erőszakkal elvett javak visszaszámaztatásának kérdését. Hasonló törvény készül az északerdélyi négy éves fasizta uralom idején kényszerhatás alatt kötött szerződések hatálytalansítására.

A hivatalos nyelv kérdése

A nyelvkérdéssel foglalkozva az igazságügyminiszter a következőket mondta:

„A román állam hivatalos nyelve a román. Eppen ezért a belső közigazgatási ge-

Felhívás az északerdélyi román lakossághoz

Pătrăscu ezután a kormány nevében felhívást intézett azokhoz az északerdélyi román lakosokhoz, akik ahelyett, hogy részt vennének az építő munkában, tartózkodó magatartást tanúsítanak. Hangoztatta, hogy ennek a tartózkodásnak meg kell szűnnie. A kormány azt óhajítja, hogy a román lakosság egészséges, haladó szellemen nyújtson segítő kezét és működjen együtt a feladatok megoldásánál.

Az erdélyi román lakosságnak szintén meg kell tanulnia a mult hibáiból, hogy kik voltak azok, akik jóhiszeműségével visszaéltek. Ki kell küszöbölnie a szovinizta demagógiát, amelyet az ő bórén gyakorolnak és nem szabad hitelt adnia csak a tényeknek, a hamis és megtévesztő hírek-

pezet működésében, beleértve az igazságszolgáltatást is, egyedül a román nyelv érvényes. Ami a magyar lakosságot illeti, ez a lakosság a közigazgatással és a bírósággal való érintkezésben — kérvényezés, panasz, tanuskodás stb. — szabadon használhatja a magyar nyelvet. Azt kérték például tőlük, hogy a székelységlakta területéken az íteleket és az ügycsomókat magyar nyelven írják. Ez azonban nem lehetséges, mert azt jelentené, hogy a farsúsi bíróságoktól kezdve a Semmitőszékig és a legkisebb esendőrőstől a belügyminiszteriumig az egész román államgépezet magyarul kettőzzük meg, ami jogi és ténybeli képtelenség egyidejűleg. A közigazgatási műveleteket tehát csak román nyelven lehet szerkeszteni.

kel, a rágalmakkal szemben.

Felhívást intéz Erdély egész román lakossághoz, hogy tevékenyen járuljon hozzá a közéletet megmérgező reakciós és szovinizta elemek eltávolításához. Az igazságügyminiszter szilárd meggyőződése, hogy az északerdélyi román lakosság részt vesz a demokráta Románia felépítésében.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

Hő óhajunk, hogy felhívásunk nyílt szívekre és felvilágosodott agyakra találjon, hogy a román nép és az együttélő népek minden erőforrását egyetlen cél érdekében: a szabad, demokráta és boldog új Románia megvalósítása érdekében használjuk fel.

MI MUNKÁSOK

Írta: Szemléér Ferenc

Mi többet dolgozunk, mint mások, mi vagyunk az előmunkások, mi haladunk mindig az élen a termelés hős menetében.

Mi bírjuk örökké erővel, hittel, akarattal, tudóval. Ott, ahol más mindjárt kidöglik: munkánkat évszázad irigylük.

Nem dolgozunk ennivalóért, hanem csak a tennivalóért! Bátran belekezdünk ezenél s végezzük majd győzelemmel!

Az újjáalakult Józsa Béla Athenaeum munkája Megrendezik a kolozsvári magyar könyvnapot

(Kolozsvár) A Józsa Béla Athenaeum munkája mind szélesebb eszközökkel szolgálja a valódi népi közműveltség kifejlését. Már megalapításakor célul tűzte volt ki a széles népi tömegek céljait szolgáló, valóban művészi alapokra helyezett működő, színjátszás kifejlését s ebből a célból megalkotta a Szabad Színpad vállalkozását. Ez a vállalkozás nem váltotta be azonban a hozzája fűzött reményeket.

Athenaeum, amelynek egyik alelnöke Méliusz József, lapunk munkatársa is, a műkedvelő színjátszás fejlesztése érdekében színjátszó tanfolyamot szervezett. A tanfolyam résztvevőinek kiválogatása céljából négy napos tehetségkutató verseny folyt le az Athenaeum bírálóbizottsága előtt.

A versenyen résztvevő nagyszámú jelentkező közül 71 felelt meg a feladatok követelményeknek. A versenyzők kétötödé férfi, háromötödé nő volt. Tizenkilenc

A Nép beszél a néphez

Kihirdetjük a Népi Egység Naptárában kiírt pályázat eredményét

A Népi Egység naptárában pályázatot hirdettünk „A nép beszél a néphez” jellegű alatt és népi írói verseny eredményének a közzétételét a Népi Egység pünkösdi számára ígértük. Különböző akadályok miatt e szellemi erőpróba döntésének kihirdetése mielőbb elmaradt, így ez alkalommal teszünk ennek eleget.

A pályázat, amint azt öszintén el kell ismernünk, nem járt azzal az eredményekkel, mire gondoltunk, viszont a versenynek további nagyobb hírverést már csak azért sem csinálhattunk, mivel naptárunk összes példányait olvasóink szétkapkodták, és rengeteget maradtak olyanok, akik kalendáriumunkhoz nem juthattak hozzá.

A beérkezett pályaművek közül a bírálóbizottság kilenc pályázót tartott érdemesnek arra, hogy munkáikkal külön foglalkozzék. Ezek a következők:

Biró Endre könyvkötő, Sepsiszentgyörgy. Agnes című novellája izes magyarsággal megírt rövid novella. A 16 éves falusi leányt, Agnest, apja egy városi udjónsült udvarlója, a gyakornok, bizonyára házassági ígéretei elől ellép a gyárból, mire Agnes öngyilkosságot követ el. A novány és elkoptatott tárgyú história az elején jól megrajzolt templomozás utáni falusi képet ad, de a kezdeti részletezés a történet folytatásáig nyers rövidséggel van odavetve, hogy a vége dagályosan megírt érzelmességbe fulladjon.

Grandpierre Magda elrusított nő, Brassó. Három versében férfias erő és jó verselési készség nyilatkozik meg. Kár azonban, hogy nincs határozott vonalvezetése és verseinek összhangja és kifejezéseinak megválasztása nem eléggé tiszta. Verseiben mai hangok is felhangzanak és a munkáskérdést is érinti. Bizonyos, hogy tehetsége van és idővel kiforrottabb és kiegyensúlyozottabb költői művek kerülnek ki tolla alól.

Horáčekné Lipcsei Anna, házitanárné, Brassó. Az „Elejtett szavakból...” színes írás. Majdnem az újságíró szemével meglátott és visszaadott mai riportanyag. Kissé egyenlően modorban megírva. A szerző megfigyelőképességgel és íráskészséggel rendelkezik.

Paál András lakatosmester, Brassó. A pályázatra régebben írt hosszadalmas verseit küldötte be, amelyek Arany Jánosra, de még inkább az ő követőire emlékeztetnek. A szónokiasság, mely verseinek sajátja, nem a mai idők költészetének szelleméből fakad. Verselése is a régi csapáson halad, de a kerekéket itt-ott elolajozni kellene.

Reiff István VIII. o. főgimnáziumi tanuló, Brassó. „Az én öreg mesemondóm” című elbeszéléssel vesz részt a pályázaton. Ez háborús témájú, gondosan megírt munka. Kár, hogy elevevényéből sokat

vesz el az, hogy a történet, amely szomorú, időszerű tárgy, mással kell elbeszélgetnie. Írójuk azonban fiatal és fejlődése elé várakozással lehet tekinteni.

Simon Eteleka, tanítómó, Bácsfalu. Kilenc verset küldött be a hálkszavu női líra, a női lélek költeményeit. Témaiban és azok visszaadásában francia költői vonás tükröződik, amivel a verselési technikája sajnos, nem tart lépést. Kiemelkedik „Harc a kenyérért” c. verse.

Székely Samu földműves-kisgazda, Zajzon. „A házi tanácsosok” rövid, de jóízű írás kis meséje „Egy nemes tett” is

minden dicsőretet megérdeml. Kár, hogy nem írta meg, hogy pályázatai teljesen eredetiek-e, vagy csak átdolgozások, mivel tartalmuk ismerősnek tűnt fel. Hogy azonban mint írói tehetség teljesen a maga lábán is meg tud állni Székely testvérünk, azt bizonyította „Zsilvölgyi emlékvésben”. A petrilai munkatáborban írt panaszos vektorokban nyilatkozik meg legkifejezőbben a nép szava, amiért a nép beszél a néphez pályázatunkat közzétettük.

Szücs Gusztáv Agoston karag, Segesvár. Három alkalmi verset küldött be, melyek közül kettő — mint írja, már meg is zemmésített. Verselében a verselési készsége nem pótolja. A „Szabad levegőt kérek” című rövid írásában sok nagyot akart beleszúfolni, de nem bírta lélekzettel. Novellája, az „Apostol” jól megírt munka. Az egész tulajdonképpen a szabadságra hazatérő katonák székere lefolyt beszélgetése egyik fahubelijével, az „apostollal”, de sem drámai összefüggés, sem cselekmény nincs benne.

G. Thury Artur rajzoló, Brassó. — Könnyen megírt, még könnyedebb témájú kis novellái a nagyvárosok kisigényű közönségének valamikor régen talán megfellelhetek volna. Ma az olvasó az írótól többet vár. „Károlyka nézi a krakato-ka” című elbeszélése már értékesebb munka bár befejezése másképpen is elképzelhető.

A bi áó í t s á g a pályaműn á fölöött döntve úgy határozott, hogy az első díjat, ötezer lejt, Székely Samu zajzoni kisgazda-földművesnek adja, míg a további két-két ezer lejjel jutalmazott második díjat Grandpierre Magda Horáčekné Lipcsei Anna Reiff István és Simon Eteleka pályázóknak juttatja.

Biró Endre, Paál András, Szücs Agoston és Thury Artur pályázókai dícséretben részesíti.

Az első díjat nyert költeményt mai számunkban közöljük, míg a többi arra érdemes pályamunkát a Népi Egység esetéről esetről szintén közli.

A Népi Egység Naptára „Nép beszél a néphez”

pályázatán díjat nyert költemény.

Zsilvölgyi emlékvés 1944-ből

A sebes Zsil kanyargó partján
Kormos gyártelep terül el lomhán.
Alatta mélyen szénbánya terül,
Portól, koromtól minden megfeketül.
Ez a Zsilvölgy itten, völgye a kinoknak
Élő temetője háromszáz magyarnak.
Éledeknek nincs itt csak két állomása,
A láger kapuja és a gyár portája.
Nincsen pihenő és nincs vasárnap itt,
Mert itten a földolog, hogy kitéljék a sit.
Fizetésed egy koldusénál nem nagyobb
És visszaveszi a balkéz, amit ad a jobb.
Neved sincs ugyszólván, egy szám vagy csupán
És mint a birka úgy kullogsz egymásután.

Hajnalban mikor az ég még mindent takar
Csendül a kongo és jelzi hogy felkelni magyar.
Sajkákba öntenek langyos sárgás levelet,
Mely csak bitorolja itt a kávé nevet.
Utána kezdődik a kálvária
Egy tenger sáron kell gázolni át
És ha átgázoltad már a tengernyi sárt
Eléred végre a célot, a füstös gyárt.
Ahol szennybe és piszokba munkálkodsz,
Szenet lapátolsz vagy csilléket tolsz.
És ha a munkádat elvégezted
Hazavonszolod elfáradt testedet.

Amennyire házad lehet a barakod,
Hol fáradt testedet pihenésre hajtod.
Pricsced gyalulatlan fája a párnád
S álmodozol, vajjon mit csinál a család?
És mint a sors könyörtelen malma
Lassan megőröl a láger unalma.
S ha van még valami ami érdekel,
Ez a szó szabadság, amely élethelelt.
A remény, mely még életet önt beléd
Kelet felől hajnal pirja dereng feléd.
Lehull egy szép nap rólunk a bilincs
És a miénk lesz a szabadság, ez a drága kincs.

Székely Samu, Zajzon
földműves kisgazda

Tánc

Az üzleti levelek között egy meghívót találtam. A csipkézett szélű kártyán Berky Lia táncanárnő meghívását olvastam a szeptember 9-én este tartandó táncvígárára. Berky Lia régi kedves ismerősünk volt. Mint operett primadonna évekkel ezelőtt forró sikereket aratott. S mert nagyon szerette a fiatalokat, később tánciskolát nyitott. Az emlékeztetés nyári estén elindultam a táncvizsgára.

Mikor beléptem a virágdíszes terembe, csakhamar ismerősre találtam. A felnőtt csoportjában meglátam Lia bátyját s rögtön hozzálejttem.

Örömmel üdvözöltem a tehetséges orvost, akit a város szegényebb néprétegei körében mindenki ismert és szeretett. — Hogy megsoványodott — néztem meg a mikor leültem mellé. — Igen, megöregedett — mondta nagyon komolyan. — Ami-

kor ennyi fiatalág ragyog körülöttnk, nem szabad szomorú dolgokra gondolni, — intettem. — És ilyenkor még arról is megfellekdezem, hogy háború van.

— A háborút én egy percig sem tudom elfelejteni és nem is akarom! — mondta keményen. Az emberek most rávetették magukat a szórakozásra, hogy elfojtsák a háború hangjait. De én orvos vagyok és nemcsak az emberi test alatiomos betegségeit látom meg, hanem a nemzetét is. Én érzem, hogy rohad ez az épnek látszó test. Belekeveredünk ebbe az örült háborúba a szovjet ellen. Csapatunk most messze ezer kilométerekre, egy olyan állam testében pusztítanak és gyilkolnak, amely nemzetüket sohasem bántotta. Mit gondolsz, a Sors nem szolgáltat egyszerű igazságot?

Vagy menjen el a gyárak elé! Nézz meg a sárgára aszott munkásokat, amint összetörve kijönnek munka után! Ágyugolyót gyártanak csökkentett élelmiszeradagok mellett. Hol a kenyér? Hol a hús? Hol a tej? Németszágnak kell! Soha ennyi vérszegény és tudóbajos embert nem kezelttem mint most. És ezt az emberek nem akarják látni. Vakon rohannak a pusztulás felé... Én nem akarom elfelejteni, hogy háború van! Szeretnék mindenkit megrázní, hogy felébredjen!

Éles, kemény hangon beszélt s utána ki-merülten dőlt hátra a székre.

A zenekar halk keringőt játszott. Lia, közeledett felénk. Kedvesen mosolyogva megkérdezte: — Ugy-e milyen gyönyörűek a fiatalok? Aztán magyarázott: — Látjátok azt a feketeleányt? Be-

rényi ezredes lánya. Nincs 12 éves, de már is kész dáma... És figyeljétek ott odadalt azt a kis filmszínésznő plántát, ott, azt a szőkehajú fehértűhást! Az a széparcu, barna leányka egy jövendő nagy zongoraművész. Vázsonyinak, a híres belgyógyásznak a lánya... Az a két Hitler Jugend egyenruhás fiúcska Forró képviselőnek a gyerekei. Forró most fogja németesíteni a nevét és a fiúcskák is német iskolába járnak. Nevetségesnek találom, hogy még a tánciskolába is egyenruhába hozza a lurkókat...

Néztük a táncolókat és észre sem vettük, hogy Lia feketetűhás kicsi alakja már tovább repült tőlünk. S akkor egyszerre iszonyu robbanás rázta meg a termet. Az arcok értelmetlenül meredtek egymásra. Mi ez? Kérdézték dadogva. Ujra robbanás következett. Kettő, három, majd egymásután szünet nélkül. A terem szinte hullámzott az irtózatos dőrejtől. A villany kialudt, örült sikoltozás és kiabálás. Kint felülvillott a vészkiált. Gyermeki testek vágódtak hozzám, székek borultak fel, az anyák gyermekeik nevét kiáltották. A szünni nem akaró robbanások ereje lökte és dobálta az embereket. Ablaküveg csőrpökölt és éles gyermekhang jaidult fel. A légnyomástól süketen hemperegünk a földön... Egy fél óráig tarthatott, de nekünk rettenetesnek hozsuznak tetszett... Ez volt Budapest első bombázása...

Nagysokára a nehezen előkerített gyermetya halvány fénye mellett adták fel a szülő gyermekeik kabátját és haza indultak. Berky doktor mellém sodródott a ki-

t járathál. — Látja — mondta rekedten — a figyelmeztetés.

De a figyelmeztetést kevesen értették meg. A nemzet mint a csukott szemű beteg zuhant a pusztulásba.

A napokban levelet kaptam Liától. — Messze kerültél tőlünk — írja. — Egy ismerősünktől tudtam meg, hogy élsz. Emlekszel-e még? A szép kis sötét hajú lány halott. Repeszdarab ölte meg az ostrom alatt. Vázsonyiek „elm-nekültek”, semmit nem tudok róluk. A fiatal fiúk legtöbbjét a németek hurcolták el... Nem nyitok többé tánciskolát! Új célot van! Most is fiatalokat fogok tanítani. De nem táncolni. Arra fogom őket nevelni, hogy gyűlöljék a hódítókat és elnyomókat. Beleoltom a lelkükbe, hogy egész életükben egyetlen célért, a szabadságért, a megértésért s a békéért dolgozzanak, hogy többet ne ismétlődhessek meg az, ami történt...

Sipos Bella

Ehrlich és Nagy

ékszer- és vésnők műhely

Brassó, Str. Regele Carol (Kapu-u.) 22 az udvarban.

Telefon 10-07

Figyelem!

AUTOBUSZT INDIT

minden héttől és esütőriőkön reggel 6 órakor

Sibiu — Alba-Iulia — Aiud —

Turda — Cluj-ra a „RAPID”

Brasov, Str. Regina Maria 7.

Minden reggel 6 órakor indul

autóbusz BUCURESTI-be.

Todor Ion jun.

író-címező-számoló-könyvelő-sokszorosító-gépjavitó szakműhelye — új gépek lerakata
BRASOV Str. Reg. Carol 31 (volt „Olimpia”) TELEFON 29-47. — Keresk. Kam. bej. sz. 4798/1941.

(Brassó) Ki tudná számontartani és feljegyezni mindazon borzalmaknak az élményanyagát, amit a náci táborokból visszaszállingózó erdélyi száműzöttek hoznak haza magukkal?

A véres mozaiknak, amivel Hitler és társai utjukat kikövezték, csupán parányi töredékét hordozza emlékeiben minden ember, akit szerencsésül megsegített, hogy megélje a felszabadítást és kimeneküljön a náci pokolból.

Es jönnek, egyre jönnek a koronatanúk. Tulsokan ahhoz, hogy a hitlerista rémuralom részesei és pártfogói mentséget találjanak az elkövetett gaztettekre és tulajkevesen ahhoz, hogy legalább részben enyhítsék a nagy tragédiát.

Most érkezett meg Berlinen keresztül a 86892 szám. Illetve most már újra: Klein Zsigmond kézdivásárhelyi órák és ékszerész, előbb az ausschwitz, majd az Orianenburg mellett levő saxenhausen tábor volt lakója.

Tárgyalás hangon beszél. Ha behunyom a szememet, azt hinném, hogy a törvényszéki tárgyaláson vagyok és a vádirat felolvasását hallom. Bizonyára így vannak vele a többiek is, akik a kis szobában körülüljük. Csak olykor-olykor hangzik el egy-egy kérdés, amikor olyan részlethez ér, amiről szeretnénk többet hallani.

Auschwitzi levesosztás

Klein Zsigmond aránylag rövid ideig volt Ausschwitzben, de ez az idő is elegendő volt, hogy megízlelje a táborlakók gyötrelmes életét. Napi munka: kőtörés, teherhordás kíméletlenül kegyetlen hajcsárok felügyelete mellett. A hajcsárok: Lengyel száműzöttek, akik a jobb és könnyebb élet reményében vállalkoztak erre a feladatra.

Napi étrend: reggelire feketekávénak nevezett hig lóty, délután zabból és burgonyából összefőzött leves, a „Dörre-műse”, kétszer egy héten egy darabka kenyér margarinnal vagy gyümölcssel. Eppen csak annyi, hogy éhen ne haljon az ember. De a szervező lassan annyira legyöngült, hogy még az erősebb ember is munkaképtelenné vált. Ezekre pedig a gázkamara és a hamvasztó sárkánytorka várt.

Kis kép az ausschwitzi ebédosztásról: kisebb nagyobb edényekkel járulnak az üst elé a deportáltak és kanalként mérik ki a levest. A nagyobb edénybe több ember adagját is bemérik. Az edény körbe jár, mindenki tíz-tíz kortyot hőpíthet. Ez az osztás. De az idő sürget, sietni kell, az első kortyolók elégetik a szájukat a forró lótyel.

De, élni kell és enni kell, mert, aki lemarad, arra a halál vár.

Hány embert égettek meg? Ennek megállapítására a legilletékesebb tanúvallomás azé a kassai fogászé lesz, akinek az volt a feladata, hogy a gázzal, revolverrel, vagy egyéb uton meggyilkolt emberek fogorvából az aranyat kiszedje. Állítólag ez a fogász megmenekült.

Hét hét Ausschwitzben. Aztán Klein Zsigmondot, mint órát, több szaktársával a saxenhausen táborba vitték.

Jutalom és hajecet

A saxenhausen tábor arról volt nevezetes, hogy a németországi zsidók építették. Ők irtották ki az erdőt, építették fel a főmházakat, talán még a villanyárammal töltött sokszoros szöges sodronykerítés is az ő művük volt. Mikor készen voltak a nagy munkával, ők kerültek el-sőknek a gázkamrákba. A táborban mindenféle műhely volt és minden nemzetiségű és közállású ember: szabók és óráskók, norvégok és erdélyiek, államférfiak és névtelen számok.

Minden csoport gondosan elkülönítve, minden műhely külön parancsnokság alatt. Aki a műhelyben jól dolgozott, „jutalom-márkát” kapott. Ezt a márkát a kantinban lehetett levásárolni. Kapható volt sok minden, mint például lámpor, fogpor, hajecet, és egyéb illyenszerű dolgok. Élelmiszert persze semmi. Egyedül a hajecetet használták fel „levesízítőnek”.

Az éhség olykor kibíratatlan volt. Egy-szerű kaszált fűből készült „zöldleves” volt a táplálkozás alapja. Sonnenfeld, az ismert nagyváradi litografus, aki szintén ebben a táborban volt egyszer, a következőképpen kiáltott fel: „Csak egyszer szeretnék legalább ebből a zöldlevesből jól lakni, aztán nem bánom, ha meg is halok.”

M E N E K Ü L É S A HITLERI POKOLBÓL

A 86.892 számú fogoly elbeszélése Vádirat a fasiszta barbárság ellen

zöképpen kiáltott fel: „Csak egyszer szeretnék legalább ebből a zöldlevesből jól lakni, aztán nem bánom, ha meg is halok.”

Egy titokzatos műhely

A saxenhausen táborban előkelő „vendégek” is voltak. Állítólag egy ideig itt tartózkodott Schuschnigg volt osztrák kancellár is, több más ismert norvég és dán hitlerellenes közéleti személyiséggel egyetemben. Nansen norvég ügyvédre, a hon-talanok uttleveinek emberbarát megalkotójának testvéröccsére, különös hálával és rokonszenvvel emlékeznek vissza. A no-vég és a többi közéleti előkelőségek a Vörös Kereszt útján sok és kitűnő élelmiszert kaptak. Nansen a jó falatokkal megvesztegette a „feddhetetlen” náci öröket és ezzel kiváltságokat élvezett. Állandóan át-járt a táborba és sokszor élelmiszert juttatott át. És ő szállította talán még ennél is fontosabb eledelt: a londoni rádióhíre-

ket, úgy hogy a tábor lakói a legkötöny-ben tájékozódva voltak a hadihelyzetről, ami erőt és kitartást öntött a csüggedőkbe.

De volt a politikai foglyokon kívül egy másik csoport is, amely jobb életmódban élhetett. Ez a 27 ember külön, gondosan elszigetelt műhelyben dolgozott. Ellátásuk csaknem kifogástalan volt. Aki ebbe a műhelybe került, hamarosan meghízott, újra emberi alakot vett fel. És mégis mindenki gondosan kerülte, hogy ebbe a műhelybe jusson.

Miért?
A titokzatos műhelyben csak litogra-fusok és vésnökök voltak. Aki ide került, elkezdte nem hagyhatta el a műhelyt. — Mint kiderült, ebben a műhelyben hamis okmányokat, bélyegzőket, külföldi pénzt gyártottak.

A munkásoknak némáknak kellett len-niük. Már pedig egészen csak a sir né-ma!

Orianenburg bombázása

A végkifejződés közeledett. Nap nap után, szürke repülőgéprajok haladtak át a tábor felett. Angol és amerikai nehézbombázók utban Berlin fölé. Megszóllaltak a vészkiáltók is, de a deportáltaknak nem volt szabad óvóhelyekre menniük, hanem beterelték őket a hálótérmebe. Előzőleg a szerszámokat gondosan kis ládába csomagoltatták és a műhely közepébe helyezték.

Egy nap jön Nansentől az értesítés:

holnap Orianenburg bombázását jelentet-tek be a rádió. A kijelölt időpontban 1600 gép repült több hullámban a város fölé. Pokoli színjáték kezdődött. Minden hullám lentebb és lentebb szállt és mikor a bombázópar megrszűnt, Orianenburg egyetlen füstölő romhalma volt. Egy ép ház sem maradt.

De a következő pillanatban három újabb repülőgép jelent meg. Ezúttal köz-vellenül a tábor fölött és mindegyik há-

HORVÁTH ISTVÁN:

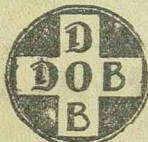
NEHÉZ SZÁNTÁS

Más jármában huz az ökröm.
Szorítom, hogy fáj, az öklöm...
Szorítom az ekém szarván,
ugy szántok a Kárpát alján.
Más fogja az ökröm szarvát,
ugy szántom Apám ugarját...
Az eke még az, az enyém
s az ugar is az, a kemény, —
de az áldás azé rajta,
ki az ökröm szarvát tartja,
mert az ökröt úgy vezeti
mind amerre ő szereti.
Ó van elől, én csak hátul
nézem az eke szarvátul...
— Ha az ekét eleresztem,
tudom vérebe feresztem!
Ökreimmel tiportatom!
De az ekét nem hagyhatom.

Azért nem mehetek elől,
mert ha eleresztem, kidől:
pedig ütni kéne, zúzni,
és az ökröknek úgy húzni,
hogy a járom s a vezető,
alánk hulljon mind a kettő!...
Hogy a saját ugarunkon
ne lenne lánca az orunkon!
Lenne szabad ökrünk szarva
s ne úgy, ahogy más akarja...
Hej, de ez a szántás nehéz!
Vérzik tőle a szív s a kéz;
és az eke, amint vágja:
mintha életünkbe vágna...
A fekete barázdában
holló jár ekém nyomában,
mint egy setét, bús kísértet...
— Hej, de régóta kísértet!

Gyógysszerések, droguisták,

illatszerések, kereskedők!

Jótállási védjeggyel ellátott
valódi nappali és éjszakai krém

DAVID OXIGEN BORAX

egyedüli szállítója „ILGRO” BUCUREȘTI
Strada Italiană 16.

Illatszerek, gummiárúk és egészségügyi cikkek nagy lerakata.
„Morel” kozmetikai cikkek árusítása eredeti laboratóriumi áron.
Megrendeléseit előleggel együtt küldje be közvetlenül.
Azonnali és nagyon lelkiismeretes kiszolgálás.

romi bombát dobott le. Mind a három bomba pontosan telibe talált. Az egyik a parancsnokság épületét, a másik az őrség laktanyáját, míg a harmadik a ruharaktárat találta el. Egyetlen deportáltnak sem görbült meg a hajszála, de a náci kö-zött annál több volt az áldozat. Szinte hi-hetetlenül hangzik ez a pontos bombázás, ha nem hallottunk volna hasonlókat a kop-penhágai Gestapo parancsnokság és egyes franciaországi német parancsnoksá-gi épület bombázásáról.

A szabadulás órája

Egy éjszaka nagy izgalom, lövöldözés a táborban. Már előzőleg hallották, hogy önkénteseket toboroznak a lengyelek és mások között is az SS csapatokba. Az em-berek az éhenhalástól félve és a szokás-ban reménykedve, szép számmal jelentkez-tek.

Mindenkit kivézenyelnek és felsorakoz-tatnak a ház előtt. Ronognak a fegyverek, nagy a kavarodás. Felkelés tört ki, megro-hanják a ruha- és az élelmiszerraktára-kat. Az őrség azonban hamarosan elfojtota a zendülést. Reggel útnak indították Nyugat felé a menetet. Mindenki kap egy ke-nyeret és öt ember egy konzervet.

Napokig tart ez a keserves vándorlás. Esőben, sárban. Lefogyva és éhesen. De még mindig erős kíséret mellett. Egy nap megtorpan a menet. Az utat átszelő csatorna hídja fel van robbantva. Nagy bor-lódás. Egy 30—40 ezer emberből álló sze-kérszlop, valamennyien menekültek, szin-tén kénytelen megállni. A deportáltakkal pallót veretnek. De mikor az átkelésre kerül a sor, a menekültek félretolják őket és megrohanják a hidat.

Ez a legalkalmasabb pillanat. Tovább már nem lehet várni, mert a szervező gyengül, a kidőlés halált jelent. Éjszaka 16 deportált összebeszél, átkusznak a só-tétben a menekültek szekérsora alatt és vaktában nekiindulnak az ismeretlenek. Hosszas barangolás után eljutnak egy fa-nyúg, belopóznak az istállóba és ott a fá-radtságtól elcsigázva, nyomban mély álom-ba merülnek. — Reggel a tanyásgazdától kapnak egy kis ételt.

Még tart a pihenő, mikor egyikük a tá-voiban egy ház tetejére kiűzött fehér le-pedőt fedez fel. Nosza megindul a talál-gatás. Az egyik része a csoportnak azt ál-lítja, hogy a megadás zászlaja leng, míg a másik rész borúlátóan erősítgeti, hogy csak szarítani kitétt fehérenmű.

Újabb tanácskozás. Ugy döntenek, hogy kimennek az útra és megindulnak előre, hogy szembetalálkozzanak a felszabadítók-kal. És néhány perc múlva feltűnik egy szovjet kerékpáros. Mikor hozzájuk ér, egy pillanatra megáll, leugrik a motorke-rékpárról és összecsókolja őket. Majd megmondja merre menjenek és robog to-vább előre.

Most derült csak ki, hogy mikor előző nap a felrobbantott hidhoz értek, a szov-jet csapatok alig 7—8 kilométerre voltak, míg előttük ugyanolyan távolságra állottak az angolok.

A porráégett Berlinben

A szovjet csapatoktól enni kaptak, majd elindultak Berlin felé. A táborból való el-indulás óta már tizennégy napja voltak uton, amikor éjszaka idején elérkeztek a német főváros határába. Végteén kiter-jedési romváros-on keresztül vezet a sok kilométeres út. Nincs egy ép ház, az utcá-kon nem jár egyetlen lélek. Végre egy szovjet őrszem utbagazilja őket a lich-tenbergi szovjet katonai parancsnokság-hoz. Itt megkapják a szükséges igazoló iratot, amelynek segítségével hazajuthat-nak.

Örömmel hagyják ott Berlin, hiszen igazi kísértetváros. Amerre a szem lát, mindenütt csak rom és rom. És orrfacsaró bűz. Az omladékok alatt még sok a hulla. A lakosság főleg a környékbeli kis rögtön-zött kunyhókban él és innen jár be a fővá-rosha.

Az elbeszélésnek vége. A hazatérő szám-űzött a következő szavakkal búcsúzik: „Még sokat tudnék beszélni, de a szo-moru dolgokat szándékosan nem emlí-tettem meg. Minek tudják meg a remény-kedő családok, hogy a kitért várnak, so-ha többé nem térnek vissza. A hitlerista pokol örökre elnyelte őket”.

Karács Andor

A Haladó Ifjúság Érdély fiatalosságához

Egységes munkában cejlik a győzelmes jövő

Hosszú évek nyomorúságai és szenvedései után, megjött a milliók által annyira áhított béke. A láthatáron feltűnt egy új világ, az új világ, mely meg ment bennünket az önkényuralomtól, mely kivetelt a népet a nyomorúságból, a megaláztatásból, melyben eddig szenvedett. A remény kivilágzik azoknak a szívében, akik harcoltak érte. Mindnyájan tudjuk, hogy a szabadságszerető népek önfeláldozó közös erőfeszítése döntötte meg a fasizmus hatalmát, a történelemnek eddig ismert legsötétebb reakcióját.

Nem szabad elveszítienünk a békét!

Az oly sok fájdalommal, könnyel és vérről megszerzett békét nem szabad elveszítienünk a békétárgyaláson, ahogy még mindig valami ilyesmitől álmodoznak azok, akik továbbra is gyötörni, zsarolni és gyilkolni szeretnék a népet.

A világ minden részéből visszhangzik a népek egyesülésére a felhívás, melyre soha nem volt nagyobb szükség, mint ma, mert a meghúzó öllenségek minden alkalmat felhasznál az ellentétek kiélezésére. Hogy a béke szilárd épületét felépíthessük, szükséges a megértés, mert ezzel fogjuk a háborús sebeket begyógyítani.

Az újjáépítés, béke és haladás akadályát azzal győzzük le, ha megsemmisítjük a reakció maradványait. Kijátsszuk a náciizmus ravaszságait, de ennek a keresztültülvitelében mind nemzetünk kábelén belül, mind nemzetközi viszonylatban szükségünk van a dolgozók erejére támaszkodó erős demokratikus összefogásra. Ez az összefogás hatja át az egész világot. — Ösztönzi az új világ kialakítására. De ennek véghezviteléhez szükség van az ifjúság lendületes munkájára is.

Az ifjúság közös harca a reakció ellen

A világméretű borzalmait a társadalom minden rétegénél jobban a fiatalok szenvedte meg. Az európai fasizmus minden aljas eszközt felhasznál, hogy a fiatalok törékeny lelkét megmérgezze és a hódító gyilkos háborúk útjára terelje őket. Hazugságokkal megcsalták s ok milliók életét a náciista hazugságokért, amelyek századunk tragédiáját okozták. Sok fiatal áldozta szabadságát és életét, hogy fegyverrel a kezében rövidítse meg a fasizma garázdálkodást. Az évek óta tartó sovinszta és fasizma lélekmergezést nem lehet egyik napról a másikra elfelejteni. Miután a fasizmus a fiatalokat kezezte hatalmába, csak egységes erővel és kemény harccal tudjuk kiverni magunkból és sorainkból. A különböző ifjúságvezeték egy egyesületbe kell tömörülni, mert csak közös erőfeszítéssel lehet a demokráciát megerősíteni és demokratikus kormányunkat támogatni ebben a nehéz munkában.

Ha az ifjúság szétmorzsolódik különböző egyesületekben, akkor ismét jäték-szerűvé válik a reakciónak.

A haladó ifjúság munkaterve az egész ifjúsághoz szól, széles megértő rétegekhez és mindenkit szabad választásra hív fel.

A Haladó Ifjak szervezete olyan építmény, amely minden hazafias és szabadságszerető ifjút magában foglal országára, fajra, vallásra való tekintet nélkül. Nem egy párt politikáját, hanem egy egész országot képvisel s ezért az egész ifjúságnak támogatnia kell ezt a nagy újjáépítő munkát.

Az egyesült ifjúság Franciaországban, Szerbiában, Bulgáriában, Albániában találkoztott ezen a széles antifasiszta vonalon. Szerbiában 1,500.000 ifjúból álló szervezet van mindig készen, hogy hazáját szolgálja a harcban, vagy a mező munkában és a földi tartományok megsegítésében.

Valósítsuk meg náltunk is, hogy az ifjak cselekvő részt vegyenek az ország újjá-

A világ szabadságszerető népei lelkesedve nyújtottak kezét egymásnak ebben a hatalmas küzdelemben, mindazon népek felé, akik egyesültek szinte akarással a győzelem érdekében.

A háború gyászt, éhséget, nyomorúságot és pusztulást hagyott maga után. A német hadsereg nyomában a szerencsétlenség úgy terjedt, mint a pusztító tűzvész. A háború a gazdasági életet szétfűszerte, az emberiségre határtalan nehézségek várnak.

építésének munkájában, a tartós béke és a szomszédos népekkel való testvériségnek megteremtésében.

Az ifjúság tecemti meg a békét a nemzetek között

A nemzetközi kapcsolatok kiépítésének céljából is szükséges, hogy egyetlen demokratikus ifjúsági szervezetünk legyen. Például július 8-án lesz az ifjúság Balkáni kongresszusa, ahova közülünk is 100 résztvevőt hívtak meg. E nemzetközi talál-

kozásunk országunk ifjúsága is együttesen megy, hogy mint nemzetközi fórum előtt hallassa hangját és kifejezze reményeit. A magyar demokrata ifjúság budapesti nagygyűlésén kiküldöttünk, máris megjelentek. Ugyancsak Londonban is szerveznek augusztus havában egy nagygyűlést. Az ifjúság már felveszi a kapcsolatot, még mielőtt az államok ezt elérték volna.

Igy a fiatalok szaván keresztül a mi országunk is hallathatja hangját a határon túl és részt vehet a népek összekelésében, kezdve a szomszédokkal, a Szovjetunióval és a sokat szenvedett Balkánnal együtt.

Ezekre a találkozókra össze kell szednünk minden erőnket, hogy méltán képviselhessük a mi hazánkat és népünket s megmutassuk először mi, fiatalok, hogy a reakció furfangos csoportja nem tud bennünket karmaiba keríteni, mert lelkünk mélyében mindig demokraták és a nemzetközi testvériség és megértés hívei voltunk.

Jövő tevékenységünkkel azt is megmutatjuk, hogy érdemesek vagyunk nagy szomszédunk, a Szovjetszövetség bizalmára.

Városi asszonyok a falu asszonyaiért

Miért küzd az Antifasiszta Nők Egyesülete?

(Brassó) Szerdán este ülést tartott a brassói Antifasiszta Nők Egyesületének faluszervező bizottsága, melyen a Brassó környéki falvak asszonyainak megszervezését határozta el.

A bizottság soraiban egyaránt képviselve voltak románok és magyarok, értelmiségiek és munkásasszonyok. Testvéri egyetértésben tárgyalták meg a falvak asszonyainak megoldásra váró kérdéseit, a melyek talán még égetőbbek, mint városi testvéreiké. A falu megszerzése nem lesz könnyű munka. Az elmúlt parancsuralmi rendszer nagyon mostohán bánt a falvak népével s így a demokrácia öntudatos asszonyainak nagyon sok építeni valójuk lesz. Meg kell küzdeniök a földműves asszony bizalmatlanságával, amely teljes elzártságának és mostoha sorsának következménye. Meg kell tanítaniök a falu asszonyát arra, hogy miképpen harcolja ki magának a helyet a békeévek nagy építőmunkájában.

Egyes vidékeken nagyon kevés az iskolai a gyermekek kénytelenek kilométereket gyalogolni, hogy megjelölés oktatásban részesüljenek. Demokratikus szellemű iskolákra van szükség, ahol a gyermekek saját anyanyelvükön tanulhatnak.

A falusi szervezetek legfőbb célja napközi otthonok felállítására lesz. Nagy hiánya volt ez eddig a falunak. A sovány föld, amelyet mind a román, mind a magyar földművesnek látástól vakulásiág kellett megművelnie, munkába szólította az asszonyokat is. A földműves asszony hajnalban kelt, főzött valamit, aztán indult a mezőre. Kisgyermekét egy köhögős öreg néniire, vagy a nagyobb gyermek gondjaira bízta.

Igy nőt a gyermek lete nevében s a hálaire való volt, megmaradt. Ha nem, akkor a csecsemőhalandóság számoszlopait gyarapította. Ezen a helyzeten a napközi otthonok felállításával kell segíteni, ahová a mezőre induló asszony beadja gyermekét s ahol hozzáértő, gondos kezek fogják etetni, nevelni és tanítani.

kor a csecsemőhalandóság számoszlopait gyarapította. Ezen a helyzeten a napközi otthonok felállításával kell segíteni, ahová a mezőre induló asszony beadja gyermekét s ahol hozzáértő, gondos kezek fogják etetni, nevelni és tanítani.

Szülőotthonok létesítését is kéri fogják. Egész Brassó környékén nincs, de még Brassóban sem akad egy cég nagy befogadó képességgel rendelkező korszerűen berendezett szülőotthon. Képzett szülésznőket kérnek a falvak. A falusi asszonynak a szülés is ne legyen rettegés.

A bizottság úgy döntött, hogy a falvakon nem alakít antifasiszta nők egyesületét külön szervezetet, hanem a román nőket az Ekésfront a magyar nőket pedig a Magyar Népi Szövetség helyi szervezetének keretén belül, mint az egyesület nőt csoportját, hívja fel a megalkakulásra. Ezek a női csoportok azután közös bizottságot választanak, igyekeznek együtt dolgozni, egymást segíteni, mert hiszen sereleik és kitűzői céljaik is közösek. A faluszervező bizottság első kiküldöttéi Zajzonba, Pürkerece, Hosszafaluba, Bácsfaluba, Rozsnyóra és Vidombákra indultak, hogy a falu megszervezésének nagy munkáját megkezdjék.

Az ülést résztvevőinek arca csupa lelkesedés. Terveznek, mit hogyan kellene. — Hogyan lehetne eredményesebbé tenni a harcot, amit a tudatlanság, a sovinizmus ellen folytatnak? Hogyan lehetne a régi bűnös rendszer okozta sebeket minél hamarabb begyógyítani? A szavak olykor még akadoznak, de a hit és a lelkesedésküze áttizik rajtuk. A terem ablakai nyitva vannak és egyszer csak berpül rajta egy fényes szemű kis utcai galamb. Mindenki mosolyog és az egyik asszony csendes örömmel mondja: — Itt a béke!

A demokrata sajtó harca

„Az úgynevezett történelmi pártokból közén lopott reakciók vagy azok befolyása könnyen felismerhető mi d belpolitikai, mind külpolitikai fellegások telátnében. Burkoltan, de inkább nyilván hangszíjazzák a Groza-kormány nehézségeit s szüksszavuan vagy egyáltalán nem népszerűsítik a már elért és kifejlődében levő eredményeit. Ellenben minden alkalmat megragadnak az Arcvonallhoz tartozó hatóságai személyek tekintélyének aláásására, legkisebb hibájukért is lemondásukat követelik. Ezek a gazok külpolitikai vonatkozásban is agyafúrt taktikát követnek. Jó szomszédi visonyt, együttműködést, segítséget a szövetséges hatalmak közül legtovább esél keresténének. A Szovjetszövetséget, amely minék felszabadított, mely nek mindent köszönhetünk, következtetésben „Oroszországnak” nevezik. Szótárunkban a Vörös Hadsereg átalakult „Orosz hadsereggé”, a vörös katonák „oros katonákká”. Ezeket a reakciós elemeket sohasem látni a szovjetművészek vagy tudósok előadásain. Kevés méltató szavak akar arra nézve, hogy a Szovjetállam valóban a munkások és parasztok s a tökéletesen felszabadított nemzetségek, nének szabad állama. Lenin és Sztalin munkái számukra mindmáig sem szemináriumi anyag.

Mással az a román és magyar „történelmi pártokból” sorainkba besindorgó elem vagy befolyás megkísérli a Szovjetszövetséget egyszerűen nemzeti államnak, imperialista Oroszországnak” feltüntetni. Külpolitikánk, békénk, jövőnk, Ietető és egyetlen legbiztosabb támaszát tehát nem a közvetlenül szomszédos Szovjetszövetségben, hanem a távoli óceán szigetei körül jelöli meg. sőt úgy érekelet, mintha annak a távoli szigetországnak a vezetői kívánatnak tartanák, helyeselnék a Szovjetszövetségtől való elfordulást. Ugyanakkor, amikor ezt teszik, arcátlanul van megszűk szovjetkatonák előtt úgy állítani be a Groza-kormány nemzetiségi politikáját, mint reakciót, mikor éppen ezek az elemek akadályozzák és ifezetik meg a sovinizmus uszításával a nemzeti jogegyenlőséget gyakorlatba ültető rendelkezések végrehajtását. Ezek az ékverők, Manitu és Rădescu reakciósaival cimborálva, nemcsak az ittlő népek közé s az egységfront meg a demokrácia arcvonala közé, hanem általában közénk és a Szovjetszövetség közé is ékel szeretnénk verni, a szövetséges hatalmak között pedig alapvető ellentét látszatát igyekeznek kelteni. Így próbálják a Groza-kormány következtetés és osztme szovjetbarát külpolitikáját aláásni. Mindent ott akarnak folytatni, ahol Antonescu elkezdte.

Nem vitás, hogy az ilyen bűnös és vak történelmi befolyást csirájában el kell tiporni...

Folyóiratot indít a Romániai Magyar Írók Szövetsége

Az „Utunk” célja: földműves és munkástehtések elindítása

A romániai magyarság nagygyűlésének napján Kolozsvárt megalakult a Romániai Magyar Írók Szövetsége. Az írók szervezkedése sokkal több, mint szellemi megmozdulás: politikai cselekedet. Kitiűt ez abból is, hogy a szövetség elnökei Nagy Istvánt, a harcos munkásirót választotta meg a közgyűlés, Szabédi László alelnök, Méliusz József titkár, Asztalos István pénztáros lett. Nagy István megválasztása egyben félreérthetetlenül megszabja a szövetség irányát is. Az új elnök az íróközgyűlésen mondott beszédében hangsúlyozta is ezt:

— Tudom, hogy a személyembe vetett bizalom annak az írodalmi és politikai iránynak szól, amelyért mindig harcoltam s amely a jövőnd egyetlen útja. Éppen ezért elsősorban politikai megfontoltságból vállalom a réam háruft feladatokat és ígérem, hogy végre is hajtom azokat.

A közgyűlésen elhatározták: „Utunk” címmel írodalmi folyóiratot indítanak. A régióta várt folyóirat-szerkesztését Balogh Edgárt, Nagy Istvánt és Szentimrei József demokrata írók bízták meg.

„PAPETĂRIA UNIVERSALĂ”

papír- és írószerkereskedés, papírraktár

Tulajdonosok: WEISZFEILER S. és FORIL GH.

Brassó, Hirsch-utca 6. Telefon 37-15

Nagy választék az összes papírárubában, írószerekben, íróai cikkekben. Üzleti papírzacskók, csomagoló-, szőnyeg-, falvédő- és vajpapírok, tapéták, színes- és fehér papírszalvéták stb.

NAGYBAN!

KICSINYBEN!

Japan sem menekül meg a szövetségesek inváziója elől

A hadtörténelem legvéresebb küzdelme Távolkeleten Okinava szigetén a japánok 94.000, míg a szövetségesek 9.000 embert vesztek

(London.) Katonai szakértők véleménye szerint Japánt nem lehet légítámadásokkal legyőzni és így az ország előzőlénse feltétlenül szükségesnek látszik. Az eddigi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a japán harcok igen súlyosak lesznek. A japán hadsereg létszámát 2-4 millió emberre becsülik. A szövetségesek helyzetét megkönnyíti a rendelkezésre álló nagy légi főlény.

A távolkeleti szövetséges hadvezetőség jelenti: Pénteken amerikai óriás repülőgépek ismét 3 ezer tonna bombát dobtak Japánra.

Az Okinava szigetén folytatott harcok véget értek. A Csendes Óceán valamennyi szigetéért folytatott harcok közül itt voltak a legkeményebb küzdelmek. A szövetségesek vesztesége 9 ezer halott. A japán halottak száma közel 94.000-t tesz ki.

Mac Arthur tábornok főhadiszállásáról jelentették, hogy a szövetséges csapatok Luzon szigetén bravúros hadmozdulatot hajtottak végre. Elfoglalták a sziget északi részén fekvő Kajagan nevű tartomány fővárosát Fuburgarót. Ezen a vidéken a szövetséges csapatok fontos olajutakhoz jutottak.

(New-York.) Az Egyesült Államok által kiadott hivatalos veszteséglista szerint az elmúlt héten a halottak száma 6356-tal emelkedett, úgy, hogy az U. S. A. eddigi vesztesége összesen 123.453 főre tehető.

Az amerikai Vöröskereszt 1 millió gyógyszeresomagot küldött Európának, amelyből 800.000 Franciaországnak és 200.000 Belgiumnak jutott. Ezeket a gyógyszerküldéseket a többi államok részére meg fogják ismételni.

Herriot és Blum egyelőre nem hajlandók bekapcsolódni a politikai életbe

(London.) Jólétesült politikai körökben úgy tudják, hogy Herriot Eduard és Blum Leon volt francia miniszterelnökök nem vesznek részt az ideiglenes francia nemzetgyűlés munkálataiban.

A volt francia kormányelnökök a sajtó munkatársai előtt kijelentették, tekintettel arra, hogy az utóbbi években teljesen kikapcsolódtak a politikai életből, nem hajlandók tényleges részt venni, legalább addig, amíg a francia nép nem nyilvánítja ki választás útján akaratát.

Egyre hevesebbé válik az angol választási küzdelem

(London.) Az angol választási harc egyre nagyobb lendületet kapott. A munkáspárt képviselőjeletje a népgyűléseken heves támadásokat intézett a konzervatív párt ellen.

Churchill miniszterelnök legutóbbi, immár harmadik választási beszédében keserűen állapította meg, hogy a munkáspárt tartózkodással vette azt a hirt, hogy Att-

lee is részt vesz a Sztálin-—Truman—Churchill találkozóban.

Ezzel egyidőben Bevin a munkáspárt vezetője egy népgyűlésen újabb támadást intézett a konzervatív párt ellen, mely szerint istentől származó jognak tekintik kormányrendszere uralmát.

Helyreállott a vasúti forgalom Németországban

(London.) A szövetségesek által megszállott németországi területeken a vasúti forgalmat helyreállították. A napokban adták át a forgalomnak a Köln—Ham-

burg vasútvonalat, amely a harcok folyamán súlyosan megrongálódott.

Sztálin marsallt és a Szovjetszövetséget éltetik az argentin diákok

(Moszkva.) Hírlírók és költők szerint Argentína egyik városában, Santa Clara-ban a diákok tüntetést rendeztek. Demokratikus jelszavakkal felírt táblákkal vonultak fel és éljeneztek Sztálin tábornagyot és a Szovjetszövetséget. Számos tüntetőt letartóztattak. A letartóztatás hírére a buenosairei egyetemi diákszervezet országos sztrajkot hi detett.

Puskin budapesti szovjet követ:

„Annak a népnek, amely Bajcsy-Zsilinszkyt adta, joga van az önállóságra és függetlenségre”

(Budapest.) Bajcsy-Zsilinszky Endre temetésén — amelyről annakidején beszámoltunk — Puskin szovjet követ is beszédet mondott. Most módunkban van a nagyjelentőségű beszéd teljes szövegét közölni:

— Egybegyűltünk Bajcsy-Zsilinszky Endre ravatalánál — mondotta Puskin követ — hogy kegyelettel adózzunk a hős magyar hazafi emlékének, akinek meggyilkoltak a fasiszta hóhérok. Bajcsy-Zsilinszky Endre egész életét a népeért, a magyar demokráciáért vívott harcnak szentelte. Világosan látta, milyen halálos veszedelem jelent Magyarország számára a reakció, a fasiszmus és a hitlerista Németország. A sajtóban, parlamenti beszédekben mindenütt Bajcsy-Zsilinszky szava harcba hívó vesztálts volt a hazáját fenyegető veszedelem ellen.

— Világosan felismerte a történelem tanulságait és helyesen értékelte népének évszázadokon át vívott harcát, a magyar nemzet hőseinek: Rákóczinak és Kossuthnak harcát a német hódítók ellen. Bajcsy-Zsilinszky megértette a mély történelmi igazságot, hogy a német imperializmus és magyarországi csatlósai elleni harc elválaszthatatlan a demokráciáért vívott harctól. Megértette, hogy igazi hazafi csak az lehet, aki harcol az ellen a politika ellen, amely Magyarországot nagy nemzeti érdekei ellen irányul. Bajcsy-Zsilinszky megértette, hogy a reakció és a fasiszmus szövetségét jelent Németországgal, Magyarországgal állami önállóságának elvesztését, függetlenségének és kultúrájának megsemmisítését. Megértette, hogy Magyarország megmentésének útja a demokrácia útja, a reakció és a fasiszmus elleni harc útja életre-halálra menő harc a Németországgal való szövetségi politikája ellen. Bajcsy-Zsilinszky ingadozás nélkül úgy lépett erre az útra, hogy élete végéig soha többé le ne térjen róla.

— Amikor a hitlerista Németország hit-

szegő módon a Szovjetunióra támadt, de főképpen, amikor Magyarország háborút indított a Szovjetszövetség ellen, Bajcsy-Zsilinszky határozottan és bátran fellépett ez ellen a háború ellen. Az a követelése, hogy a magyar csapatokat vonják vissza a frontról és állítsák bíróság elé a háborúért felelős magyar kormányt, vádirat volt azoknak nemzetvesztő politikája ellen, akik az ország érdekei ellenére háborúba hajszolták.

— Bajcsy-Zsilinszkyhoz a szovjet népet a gyűlölt fasiszmus, a hitlerista Németország elleni közös harc fűzi. Ebben a harcban megismertük Bajcsy-Zsilinszkyt, nagyra értékeltük bátorságát, kitartását és következetességét.

— Ebben a közös harcban Bajcsy-Zsilinszky személyében nemcsak szövetségesre, hanem a Szovjetunió barátjára is találunk.

— Bajcsy-Zsilinszky Endre mindig arról álmodozott, hogy népe szabad, független legyen. Álmai most valóra váltak. Nem adatott meg neki, hogy nagy tudását és képességét a demokratikus Magyarország szolgálatába állítsa. Erejének teljében akkor költözött el az élők sorából, amikor politikai nézetei véglegesen kialakultak, amikor nagy államférfiúvá lett.

— Bajcsy-Zsilinszky hősi magatartása a halállal és gyilkosaival szemben, méltán váltja ki legnagyobb csodálatunkat. Így csak az az ember viselkedhetik, aki rendületlenül hisz ügye igazságosságában, akit eltérhetetlen szálak fűznek népe lelkéhez. Másrészt olyan nagy férfiút, amilyen Bajcsy-Zsilinszky Endre volt, csak olyan nép adhatott, amelynek joga van függetlenségre, önállóságra, nemzeti kultúrájának felvirágzására. Megvagyok győződve róla, hogy a magyar nép hősi harcosának, Bajcsy-Zsilinszky Endrének emléket nem fogják elhomályosítani a múló évek. Nevét együtt fogják emlegetni a magyar nép hőseinek: Rákóczinak és Kossuthnak nevével. Örök dicsőség Bajcsy-Zsilinszky Endre emlékének!

Elkészült a kényszereladások hatálytalanságáról szóló törvény

(Bucuresti.) A fővárosi sajtó híradása szerint a kényszereladások hatálytalanságáról szóló törvényt — amelyet egyébként Pătrăscanu igazságügyminiszter Kolozsvárt bejelentett — véglegesen megsegezték. Az igazságügyminiszter rövidesen beszámol a törvényről, amely már a jövő hét elején a minisztertanács elé kerül.

A törvény az 1940 szeptemberétől történt kényszereladások felbontását teszi lehetővé. Alapját azok a feltételezések képezik, amelyekből arra lehet következtetni, hogy kényszereladás történt és így a kérdéses javak vissza kell kerüljenek az eladó tulajdonába. Ilyen feltételezés, ha a volt tulajdonos együttműködött, mint tőkéstárs, vagy alkalmazott a vásárlóval. A törvény ezzel lehetőséget akar nyújtani arra, hogy az eladó bebizonyíthassa, miszerint kényszerhatás alatt cselekedett. Ugyanakkor ez a módzat meggyorsítja az eljárást, mivel a legtöbb esetben a bíróság ténybeli megállapítása elégendő a szerződés felbontásához. Bonyolultabb eseteket jelentenek, ahol a kárterítés kérdése merül fel, miután az ügylet tárgyát képező javak nem léteznek többé. A törvény lehetőséget nyújt a szabad megegyezésekre is.

Nem lesz pénzülelyegzés

(Bukarest.) Durma Mircea pénzügyminiszter egy reggeli lap munkatársának adott rövid nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány nem gondolt rendkívüli intézkedésekre és nincs szó sem a pénz lebelvegzéséről, sem pedig a pénz egyrészenek a forgalomból való kivonásáról. Sem a pénzügyminisztériumban, sem a Nemzeti Banknál nem foglalkoznak semmiféle pénzügyi intézkedés tanulmányozásával. Mindössze az államháztartás és a költségek lecsökkentése foglalkoztatja a minisztériumot.

A lap a nyilatkozathoz hozzáfűzi, hogy e nyilatkozat véget vet az üzérkedők céltalozos rémhírtérjesztésének.

(Bukarest.) Groza Péter dr. miniszterelnök közös kihallgatáson fogadta Durma pénzügyminisztert és Tătăreanut, a Nemzeti Bank kormányzóját. A délután folyamán a miniszterelnök Părulescu tábornok közeli társi miniszterrel dolgozott együtt.

Megyei pártértekezletet tart a Nemzeti Liberális Párt Brassóban

A Tatarescu helyettes miniszterelnök vezetésével álló Nemzeti Liberális-Párt Brassóban június 24-én megyei értekezletet tart, amelynek 10 órai kezdettel a párt Mihály király utca 16. szám alatti székházában.

Dr. HERCZEG IMRE orvos

átköltözött, Bucuresti, **Ştirbel Vodă 17 szám alá** (Luterana sarok)

RENDEL: Bel-, gyermek és nemi-betegeknek 4—7-ig és külön órák.

1941-1945

A moszkvai rádió idézi egy szovjet újságról cikkéből:

„Négy év nagy idő az emberemlékezet számára. Mégis úgy tűnik, mintha csak tegnap lett volna, amikor a kormány hírt adott arról, hogy Németország megtámadta a Szovjetszövetséget.

Jöttek a hírek az első bombázásokról, az első hadijelentés arról, hogy a német harckocsik átlépték országunk határait. A katonai hivatalokban lázas, megfeszített munka folyt. Emlékszem az első, tapasztalatlan elsőléptetésre. A hadműveletről kiadott jelentésekben egyre több ismerős város neve tűnt fel. A német harckocsik, úgy látszott, feltartóztathatatlantul

gázol beljebb a szovjet mezőkön. Megrendült lélekkel kérdeztük: — Meddig kell még visszahúzódnunk?

Es ha most visszagondolok, felmerül bennem egy kép: egy város, amelynek házait a német bombázók rombadöntötték. A lakosság szomorúan megriadva igyekezett menekülni az uton kelet felé. Forrón tüzött a nap s a levegőben sűrű fehér por kavargott. Az emberek némán lépkedtek. Anyák gyermeküket hátukra véve, mentek a rekkenő hőségben. Messziről ágyúk dörgése hallatszott. És akkor tisztán és élesen áthatott a levegőn egy biztos, hittől áthatott hang. A hangszórókon keresztül áradtak a megnyugtató, biztató szavak és mindenki felismerte, hogy kinek a hangja volt. Egy szempillantás alatt megállt az emberek áradata és figyelte Sztálin

szavait. Sztálin mint mindig, most is nyugodtan beszélt. További szívós ellenállásra és kitartásra biztatta a csüggedt embereket. A veseségek szenvedéseim át ő már látta győzelmi munkát és a német hadsereg pusztulását.

Az arcokat figyeltem. Mintha új élet költözött volna beléjük! A reménytelenség árnya eltűnt és a fáradt szemekből immár a győzelembe vetett szilárd hit sugárzott. Közben megszűntek a vészkiáltások. Rekedt, bőve figyelműttek a vesztélyre. Jöttek a német bombázók. Már tisztán hallható volt a repülőgépek zúgása, de senki sem mozdult. Sztálin szavát hallgatták. Bombák robbantak és gépfegyverű szepert végtől az utat, de a tömeg továbbra is mozdulatlan maradt. Hitték a győzelembe és semmi sem za-

varhatta meg őket. Ezzel megmutatták, hogy milyen helyet foglaltak el a nagy küzdelemben. Sztálin szavaiból bátorságot és erőt merítettek a kitartó védelemhez.

Es most, 1945-ben, a Berlinért vívott roppant küzdelem elkéstejére emlékszem vissza. Berlin fölött tűzvörösen izzott az ég és bevilágította a Reichstag hátrvert épületét. Soha még Sztalingrádnál sem láttam annyi katonát, mint akkor s mint egy tükörben, kibontakozott előttem a Szovjet Hadsereg teljes nagysága.

Es most újra átérezzük a kivívott győzelem teljes megszerzését és arra az emberre gondolunk, aki a küzdelem legkeményebb, a megpróbáltatások legsötétebb napjaiban is látta a jövőt és eltökélten vezetett bennünket a történelem legnagyobb dicsősége felé.”

Éljen az Ekésfront és a MNSZ harci szövetsége!

HIREK

NÉPI EGYSÉG

Szerkesztőség: Str. Arzintarilor (Olviu-n.) 16, Tel. 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsa tér) 2, Tel. 22-69

Előfizetési díjak csak postai kézbesítéssel:
Egy hónapra 750 lej. Vállalatok, intézmények és hatóságok részére évi 20,000 lej

Naptár

Vasárnap, 1945 június 24. A nap 4 óra 3 perccor kel és 8 óra 1 perccor nyugszik. Kat.: K. Szt. János. Prot.: Iván. Ort.: Pünkösöd. Zeidő: 5705 év, Tamuz hó 13.

Hétfő, 1945 június 25. A nap 4 óra 3 perccor kel és 8 óra 1 perccor nyugszik. Kat.: Vilmos hv. Prot.: Vilmos. Ort.: Pünkösöd h. Zeidő: Tamuz hó 14.

Brassói mozgó műsora

Aro: Az ellentél, **Astra:** Kerek Ferko (magyar film), **Capitol:** Két kék szemnek lettem a bolondja, **CFR filmszínház:** Megnőttek a lányok, **Corso:** Tarzan száműzetésben, **Lumina:** A Kotovszky brigád (szovjetfilm), **Redut:** Hajnalhasadás.

Szolgálatos gyógyszerárak Brassóban Szombaton: „A reményhez”, Jekelins, Kapu-utca 17.

Vasárnap: „A fehér templomhoz”, Picu Viorica, Kolostor-utca 20.

Hétfőn: „Minerva”, Joós Imre, Kut-utca 7.

Olvasóinkhoz!

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt kedden jelenik meg, a rendes időben.

— Politikaiskola. A Magyar Népi Szövetség brassói szervezete politikai iskolája keretében ma, szombaton, d. u. 6 órai kezdettel történelmi előadást tart a szervezet helyiségében (Prezan utca 5.).

— Tanév záró ünnepély a brassói református elemi iskolában. Vasárnap, június 24-én, a brassói református elemi iskola tanévzáró ünnepélyt tart ünnepi és alkalmi istentisztelet keretében, amelyre a református egyház vezetősége a szülőket, az iskola barátait, és az egész gyülekezetet szeretettel meghívja.

— Anyák napja a brassói református templomban. Brassóban június 17-én a református templomban a református elemi iskola szívből jövő és szívhez szóló, megható anyák-napja ünnepélyt tartott ünnepélyes istentisztelet keretében. A gyülekezeti ének elhangzása után Bíró Magda III. osztályos tanuló köszöntötte az édesanyákat. Majd szebbnél-szebb alkalmi költeményeket szavaltak: Papp Ilonka III., Bittner Éva I., Bundury Ibolya II., Bölöni Lenke II., osztályos tanulók. A III. és IV. osztályos tanulók szép éneke után Fazakas Júlia I., Szabó Irén II., Bogdán László I., Szotyori Gyöngyi III. osztályos tanulók szavaltak. Az ünnepély fénypontja a IV.—VII. osztályos tanulók jól sikerült szavalókórusa volt, amelyet Dobolyi István III., Páll János VI. osztályos tanulók szavaltak és a III.—IV. osztályosok záróéneke követte. A szép ünnepély sikere az ünnepélyt rendező tanítók, Adorjani Dezső igazgató, Ürmösi Róza, Furó Gyula, Adorjániné Nagy Emma, Golnhofferné Kákay Mária érdeme.

— A Magyar Népi Szövetség brassó-bolnói szervezete közművelődési előadásának kezdete június 24-én, vasárnap nem délután fél 5 órakor, hanem 6 órakor lesz.

A nő a szovjet államvezetésben

A Szovjet-Unióban a nők teljes politikai egyenjogúságot élveznek.

Az 1937-es választásokon 189 nőt választottak a Szovjet-Unió legfelsőbb tanácsába, ami az összes tanács tagok 16,5 százalékának felel meg. 1938-ban a Szovjet Unió összes köztársaságaiban 848 nő foglalt helyet a legfelsőbb tanácsokban. — A Szovjet-Unió összes köztársaságainak parlamentjében több mint 1700 nő képviselő van. A tartományi, megyei, járási, kerületi, városi és községi tanácsokban 1 millió 281,002 képviselő közül 422.279 nő volt, azaz 32,9 százalék.

Különösen érdekes a nők szerepe Közép-Ázsia köztársaságainak politikai életében. A cárizmus idején a nőknek itt nemcsak politikai, hanem semmiféle joguk nem volt. Ezekben a köztársaságokban most meglepően magas a nőképviselek száma. Türkmenisztánban 34,2 százalék, Üzbekisztánban 33,98 százalék, Tadzsikisztánban 32,97 százalék. Nemcsak a képviselők között találunk nőket, például a Csuvassz autonóm tanácsköztársaságban a legfelsőbb tanács elnöke nő. Ugyanez a helyzet a Jakut autonóm köztársaságban. Üzbekisztánban két népbiztosság vezetője volt nő.

Az üzbekisztáni igazságügyi népi iktos-nó pályafutása különös figyelmet érdemel. Abban az országban, ahol a nőknek a régi törvény szerint még tanuskodáshoz sem volt joga, először megyei ügyész lett, majd igazságügyi népbiztos. Most az orosz-szovjet köztársaság központi ügyészségén tölt be fontos állást.

A nők politikai egyenjogúsága következtében a szovjet államvezetésben a nők száma állandóan növekszik.

CINEMA CORSO MOZGÓ

Ma és a következő napokon

TARZAN

száműzetése

Jonny Weissmüller-el és Maureen O'Sullivan-al.

Szovjet hirodó.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.
Vasárnap matiné 11 órakor.

Rövid-galanteri-kötöttárú

stb. nagyban és kicsinyben,
nagy választékban

WEISZFEILER
Testvéreknél
Brassó, Piața Libertății Nr. 27.
Telefon: 11-71.

Minden másodnap reggel 6 órakor indul a kényelmes társas kocsi

Bucureștibe

C. I. Z. A.

Brassóban:
Kapu-utca 49, Telefon 32-55.

Bucureștiben:
Str. Izvor 2, Telefon 3-65-21

REDUT MOZGÓ BRASSÓ

Ma nagy bemutató

HAJNALHASADÁS

(IN ZORI DE ZI)

nagy magyar film
francia nyelven

Főszereplő:

DANIELLE DARRIEUX

a francia filmművészet büvös csillaga

A film főcselekményeinek színhelye néhány budapesti éjszakai mulató, ahol a közönséget cigányzene szórakoztatja

APRÓHIRDETÉSEK

Legkisebb apróhirdetés 10 szóból 300 lej, minden további szó 30 lej. A háromszor feladott hirdetések után a negyedszeri lekötés ingyenes.

Ingatlan, bérlet

Házak, parcellák, iparitelkek adás-vételét előnyösen közvetíti a régi és megbízható „PROMPT” ingatlanforgalmi iroda, Brassó, Főter 8. Telefon 38-91. 1357

Elcserélném óbrassói jó szoba-konyha-mellékhelyiséges lakóházat hasonlóval, más városrészen. Felvilágosítást dr. Taglicht ügyvédi irodában, Brassó, Kapu-utca 6. (1509)

Eladó vasutnál kissé bombasérült ház, Bertalan villa. Brassó, Vár-utca 32, apart. 4. (1526)

Parcella eladó. Erdéklődni Sára köztetítőnél. Brassó, Reg. Carol 49. (1538)

Felsőházakban ház kettő eladó. Brassó, Dorobanților 29. (1545)

Foglalkozás

Gyermekevelőleányt két és négy éves leányaimhoz keresek. Fényes Márton Brassó, Octavian Goga 56. (Szt. János-utca). 1474

Főmolnár és egy molnársegéd, jó szakember, kisebb malomhoz vidékre, jó fizetéssel keresetnek. Ajánlatokat Radu Bagiu címre Brassó Str. Cuza Vodă 32 szám alá kérek. (1485)

Lakatos szat-munkás több évi gyakorlatlással keres. Cim a kiadóban. (1504)

Mindenestélyt keresek. Brassó, Gerlei, Mareșal Prezan 18. (1510)

Alkalmazunk matrica munkában és préskezelésben gyakorlott, komoly szerszámlakat. Metallo, Brassó, Str. Lungă 188. (1512)

Jó megjelenésű kiszolgáló leányt felvesszünk. Zangar cukrászda, Brassó, Str. Gheorghe Barițiu 32. (1515)

Szűcs tanuló azonnal alkalmaz Noe szűcsmester Brassó, Kórház-utca 9. (1521)

Mindenestélyt jó leányt alkalmaz Gerlei, Brassó, Mareșal Prezan 18. (1530)

Sírkövek felírását, utánvését, aranyozását vállalom. Cim a kiadóban. (1531)

Cukrászsegéd állást keres. Cim a kiadóban. (1533)

Ügyes, fiatal szakácsot keresünk jó fizetéssel három tagú családhoz. Erdéklődni Aro hotel portánál. (1539)

Tisztviselő, magyar, román nyelvtudással állást keres azonnal. Cim a kiadóban. (1541)

Hársonya, pulover, tündőruha szép és olcsó kötetet vállalja „Tricot” Brassó, Szt. János-utca 4. (1546)

Fogtechnikai laboratóriumba két tanuló keresek. Cim a kiadóban. (1550)

Röntgéné munkásokat keresünk azonnali felvételre „Băseana” S. A. R. volt Kocsis A. és Flai Rt., Brassó. (1552)

Mindenestélyt jó fizetéssel alkalmazok. Brassó, Str. Matei Basarab 50. (1554)

Adás-vétel

Veszek méteres bádóg hajlítógépet. Turóczy Albert, Kézdivásárhely. (1491)

A „Muncitorul”

Beszerzési Központ

ezután hozza összes tagjainak tudomására, hogy központunk az alább felsorolt racionalizált és elsőrendű szükségleti cikkeket osztja szét:

Cukor 1/2 kg személyenként június-július hónapokra.
Kukoricakészlet és kenyér, államilag előírt adagok.
Lekvár 100 gr személyenként.
Árpakása 1/2 kg személyenként.
Bab 1 kg személyenként.
Lencse 1 kg személyenként.
Mosószappan 200 gr személyenként.
Mosószappan 1 db családonként.
Écet 1/2 liter 2 személyes és 1 liter ennél több személyes családonként.
Mosósóda 1/2 kg személyenként.
Gyufa 2 doboz személyenként vagy 5 doboz családonként.
Konzerva 1—2 doboz családonként.
Szalámi 100 gr személyenként.
Zománcozott és cinnezt edények 2 db családonként.

Az alább felsorolt cikkek a kért mennyiségben lesznek kiosztva:

Só, túró, sóstúró, Franck, Enrilo, Kneipp, török-kávé-pótlék, Unica, Cafela, Vitamina, naht, seprű, cipőkrém, vanília-cukorpor, kályhafesték, Rika ruházattároló, Chlorodont fogpép, Nivea fogpép, Nivea-krém, Nivea-borotválkozókrem, Calciol, Citronit, bors, paprika, lámpás és más különböző cikkek.

„MUNCITORUL”
Beszerzési Központ
GENADT SIDON

Kétszázhusz voltos áramhoz szarító (Foehn) gépet, lemosó talat keresek megvételre. Cim a kiadóban. 1499

Szikvizes üvegeket megvételre keresek. Máthé Dénes, Racul (Csikrákos). 1500

Eladók: szekrények, sodrony, íróasztal, éjjeli-szekrények, két személyes szalon, fotelek, apróságok. Brassó, Vár-utca 32, apart. 4. (1505)

Tégla, tüzipanyag, építéshez való vas, cementlapok eladók. Brassó, Csigahegy-utca 5. (1506)

Keresek megvételre 2 nagyobb borköfőrt egy komplett Rosenthal vagy Hutschenreuter porcellán szervizet, valamint egy kristály ivógarnitúrát. Cim a kiadóban. 1513

Eladó gyermekkocsi és két pár új cipő 42-43-as (barna). Schwartz, Brassó, Str. Castolului 62. 1514

Régi ruhákat, cipőt, fehérneműt magas áron veszek. Brassó, Árvaház-n. 7. Telefon 29-69. 1516

Veszek literes üres üvegeket bármilyen mennyiségben. Brassó, Fekete-n. 1 sz. az üzletben. 1518

Eladó valódi perzsaszőnyeg 2-90×3-70 Brassó, Str. Regele Carol 60, ap. 3. 1540

Írógép „Torpedo”, teljesen új, eladó, Brassó, Szt. János-utca 14. Emelet. 1542

Vaskazetta, fehérneműmángorló és egy új nagy kettősajtó eladó. Haas, Brassó, Hosszu-utca 32. 1544

Eladó „Wiese” gyártmányú 1-es pénzszekrény. Cim a kiadóhivatalban. 1547

Kisebb céserkpályha, majdnem új, eladó. Brassó, Regentul Buzdugan 14. 1548

Elveszett

Bucurescu Ferenc névre szóló összes irataimat elvesztettem. Becéletes megtaláló jutalom ellenében kérem adja le: Grifel, Brassó, Calea Victoriei 30. (1529)

Vegyes

Sepsiszentgyörgylek figyelmébe. Deportálásból hazakerestem. Felhívok mindenkit, kik lakásomból, vagy üzletemből butorokat, fehér- és ruhamezőt, árut, szerszámot és óraalkatrészeket vettek el, hajadékalánul adják le a zsidótanács. Ott utat iródkjában és mentesülnek minden hatósági eljárástól. Biztos adataim vannak azokról, kik értéket vittek el, ha ezen felhívásom után nem szolgáltatják be az elvitt tárgyakat, kiméltelen hatósági eljárásnak tessék ki magukat. Ehrlich Sándor ékszerész. (1525)

Találtam egy női esernyőt a brassói „Redut” moziában június 3-án, az „Anyák napja” alkalmából a Magyar Népi Szövetség által rendezett műsoros előadás után. Igazolt tulajdonosai átvethetik a „Népi Egység” kiadóhivatalában, Brassó, Rózsa tér 2. 1480

Levelezés

„Június 7” jellegre levél van a kiadóban. 1507

Legújabb Közgazdasági Törvény

Egyetlen szakasz:

Közgazdasági vétséget követ el saját zsebe ellen, aki nem használja ki és nem vásárol

kedden és pénteken selyem- és szövetmaradékokat

a CADECO-nál

Brasov, Str. Regele Carol 9.

Minden komoly fél, aki **háza** vagy **telket** venni vagy eladni óhajt, forduljon teljes bizalommal a

régi és szolid **„PROMPT”** Ingattanközvetítő irodához. Brassó, Főter 8. Telefon 38-91